

Tantárgy elnevezése: Szervezet-, politikai és jogszociológia

Tantárgy Neptun-kódja: KAT1B26

Oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:
Kormányzástani és Közpolitikai Tanszék

Oktatásért felelős oktatási szervezeti egység adminisztrátorának neve, email elérhetősége: Török Erika Torok.Erika@uni-nke.hu, 06-1-432-9000/20103

Tantárgyfelelős oktató neve, beosztása: Prof. Dr. Egedy Gergely egyetemi tanár

Tantárgyfelelős oktató email elérhetősége: Egedy.Gergely@uni-nke.hu

A kurzus további oktatóinak neve, e-mailes elérhetőségeik:

Dr. Bauer Lilla Bauer.Lilla@uni-nke.hu

Prof. Dr. Egedy Gergely Egedy.Gergely@uni-nke.hu

Gazsó Dániel Gazso.Daniel@uni-nke.hu

Dr. Szabó Máté Csaba Szabo.Mate.Csaba@uni-nke.hu

Dr. Pál Gábor Pál Gabor@uni-nke.hu

dr. Szentpéteri-Nagy Richard szentpeterinagyrichard@gmail.com

A tantárgy óraszám, a foglalkozás típusa:

Nappali: 1 előadás + 1 gyakorlat

Levelező: 10 óra/félév

A foglalkozások kezdési időpontjai, helyszíne:

Nappali:

Kedd: 12:00 – 13:45 Oktatási Központ II. előadó

Levelező:

2020. 04. 17. 17:00 – 20:45 Oktatási Központ II. előadó

2020. 05. 16. 08:00 – 13:45 Oktatási Központ II. előadó

A foglalkozásokon való részvétel követelményei, hiányzások maximális száma:

A tanórán (előadásokon, szemináriumokon) a részvétel kötelező: a hallgatók kötelesek az előadások legalább 75%-án, valamint a szemináriumok mindegyikén részt venni.

Amennyiben az igazolatlan hiányzások száma meghaladja az összes kontakt tanórák számának 75%-át, ez az aláírás megtagadását vonja maga után.

Igazolt mulasztás esetén a hallgató köteles a pótlás koordinálása érdekében egyéni konzultációt kezdeményezni. Pótlásra igazolatlan hiányzások esetén nincs lehetőség.

Mulasztott félévközi feladat pótlására (ill. sikertelen félévközi teljesítmény javítására) a hatályos TVSZ 18. § (14a) bekezdésében foglaltak figyelembe vételével kerülhet sor.

A tantárgy szakmai tartalma (magyar nyelven)

A tantárgy célja abban jelölhető meg, hogy a hallgatóknak emelt szinten nyújtson ismereteket a szervezet-, a politikai- és jogszociológia legfontosabb kérdéseiről. A tematika kidolgozásánál meghatározó szempont volt, hogy a tárgyalt kérdések illeszkedjenek a közigazgatás-tudományi képzés igényeihez, ugyanakkor olyan speciális szakszociológiai ismereteket is nyújtson a

hallgatóknak, melyre más képzések nem helyeznek hangsúlyt. A tárgy részletesen tárgyalja a jogszociológia olyan releváns kérdéseit, mint a jog működése a társadalomban, és a jogalkotás és a társadalom. A kurzus során a hallgatók megismerkednek a szervezetszociológia legfontosabb kérdéseivel is, különös hangsúlyt fektetve a bürokratikus és politikai szervezetek sajátosságaira és társadalmi környezetükre. Tárgyalja a közvélemény társadalmi szerepét, valamint a jóléti állam kialakulásának, illetve válságának legfontosabb kérdéseit. A tárgy kitér a magyar politikai kultúra sajátos történeti vonásaira, beleértve a meghatározó jelentőségű szubkultúrákat is.

A tantárgy szakmai tartalma (angol nyelven)

The aim of this subject is to provide the students with the basic knowledge of the sociology of the organizations, with political sociology and with the sociology of law. The elaboration of the plan of the course took place with a view to the demands flowing from the fact that the students of this faculty specialize in public administration and therefore they must be able to understand the social context of the working of public administration.

Az elérendő kompetenciák (magyar nyelven)

A kurzus elvégzésével a hallgatók alkalmassá válnak:

- a jognak, mint társadalmi jelenségnek a jogszociológiai értelmezésére
- az állami- és közigazgatási szervezeti működés jelenségeinek elmélyült elemzésére,
- a sajátos magyar politikai kultúra történeti meghatározottságának megértésére,
- a jóléti államban megjelenő kihívások azonosítására és önálló vélemény kifejtésére a lehetséges megoldási irányok tárgyában

Az elérendő kompetenciák (angol nyelven)

The course aims to enable the students to understand the social background of the creation and implementation of law and also the social factors influencing the political processes. They must also get acquainted with the historical context of present-day Hungarian political culture.

A tantárgy tematikája

1. Bevezetés, követelmények ismertetése. A jogszociológia és irányzatainak fejlődése
2. A jog, mint társadalmi jelenség
3. A jogrendszer szociológiai problémái
4. A jog működése a társadalomban, és a jogalkotás és a társadalom
5. A jóléti állam szociológiai problémái
- 6- A közvélemény és a társadalmi tudat
7. A bürokratikus szervezetek szociológiai megközelítésben
8. A szervezet és a környezet sajátos viszonya
9. A politikai szociológia alapjai, interdiszciplináris megközelítésben
10. A politikai szervezetek szociológia vonásai, szervezeti értékek
11. A politikai rendszer társadalmi meghatározottsága és beágyazottsága
12. A választási modell társadalmi korlátai.
13. Modern elméleti irányzatok a kortárs politikai- és szervezetszociológiában
14. Szociális-politikai identifikáció - választói viselkedés
15. A magyar politikai kultúra sajátos történeti vonásai és a magyar társadalmpolitikai tagoltsága

A félévközi feladatok, az ismeretek ellenőrzésének rendje:

A félév során a hallgató egy prezentációval támogatott referátumot tarthat választott témájából.

Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

Rendszeres részvétel az órákon, kielőadás tartása

Kollokvium (ötfokozatú).

Szóbeli vizsga

A kötelező és ajánlott irodalom jegyzéke, azok hozzáférhetőségének pontos megjelölésével (melyik weboldal?, melyik jegyzetbolt?):**Kötelező irodalom:**

Kulcsár Kálmán: Jogszociológia, Vince Kiadó, 2002

Charles Perrow: Szervezetszociológia, Osiris Kiadó, 2002

Ajánlott irodalom:

Angelusz Róbert-Tardos Róbert: Pártok között szabadon - Választók és Társadalmi Környezet, Osiris Kiadó, 2000

Csepeli György: A szervezkedő ember, Osiris Kiadó, 2003

Bibó István: Válogatott Tanulmányok I-III, Magvető Könyvkiadó, 1986

Egedy Gergely (szerk.): Szociológia II., (kari jegyzet)

Fleck Zoltán: Szociológia Jogászoknak, Napvilág Kiadó, 2004

A kötelező és ajánlott irodalom jegyzéke (angol nyelven):

Giddens, Anthony: Sociology, Polity Press; 8th Edition edition (2017)

Tételsor:

1 A politikai szociológia keletkezése. A politika fogalma. Hatalom és uralom.

2 A politikai rendszer fogalma. Alrendszerek a politikai rendszerben. A magyar politikai rendszer történelmi vonásai.

3 A választási modell és korlátai.

4 Érdek és politika-pluralizmus a politikában. A közvélemény, mint politikai jelenség.

5 A politikai kultúra fogalma. Politikai szubkultúrák. A politikai kultúra típusai, és regionális különbségei.

6 A magyar politikai kultúra sajátosságai.

7 A politikai rendszer input és output tényezői: a politikai rendszer folyamat modellje.

Politikai rendszer és legitimitáció. A politikai rendszer funkciói.

8 A döntés problémái a politikai rendszerben: a döntés elméleti dimenziói. A politikai döntés optimalizálásának esélyei.

9 A közigazgatási döntés szociológiai problémái: a jogszabály szerepe a döntésben. A diszkrecionális elem és befolyásoló tényezői. A döntés helyi befolyásolásának lehetőségei.

10 A konfliktus fogalma. A konfliktusok szintjei és funkciói. A politikai konfliktus: konfliktus-felfogások. A konfliktuskezelés.

11 A szervezet fogalma. A szervezet és szervezetrendszer. A szervezet és társadalmi környezete.

12 A szervezet és a társadalom funkcionális viszonya. A szervezet struktúrája. Irányítás-vezetés-hierarchia a szervezetben. Információs folyamatok.

13 Hatalmi, érdek- és kontrollviszonyok a szervezetben. A szervezet és az egyén.

14 A politikai párt. A pártszociológia főbb kutatási területei. A pártok fejlődése és különböző

típusai.

15 Az állami-politikai szervezetek: a legitim hatalom monopóliuma. Az állami-politikai szervezetek és a társadalmi környezet sajátos viszonya. A formális és a reális döntések elválása.

16 Bürokratikus szervezet, bürokrácia, bürokratizmus: fogalmi-elméleti problémák.

17 A bürokrácia sajátos vonásai, a bürokrácia, mint hatalom és a bürokratikus elit.

18 A bürokratizmus, mint a bürokratikus szervezet diszfunkcionális következménye és a bürokratizmus forrásai.

19 A jogszociológia fejlődésének főbb vonásai.

20 A jog, mint társadalmi jelenség.